

arciopat břevnovského kláštera

Jan Anastáz Opasek



„Jen pro věřícího člověka je Boží spravedlnost, ale ta lidská má být též vidět.“

Jan Anastáz Opasek se narodil 20. dubna 1914 ve Vídni. V roce 1919 se rodina přesunula do Kolína kde vychodil reálné gymnázium a v roce 1932 zde odmaturoval. Byl členem katolického Orla a vášnivým čtenářem. Do benediktinského noviciátu v Praze v Břevnově nastoupil v roce 1932 a absolvoval zde dva roky domácího studia filozofie. Poté odešel do Říma, na benediktinskou univerzitu sv. Anselma, kterou ovšem kvůli bouřlivým událostem v roce 1938 nedokončil. V témže roce mu bylo na zvláštní žádost představených z Říma povoleno předčasné svěcení a stal se knězem. Po svém vysvěcení se stal během neklidných událostí i převorem pražského břevnovského konventu. Za války, kdy bylo v břevnovském klášteře ubytováno vojsko, se staral především o zachování náboženského a kulturního života. Od roku 1938 byli v klášteře dokonce ukrýváni zbraně a vysílačky, které zde pro případ války nebo povstání zanechali českoslovenští důstojníci. Opaskovi za to bylo v roce 1947 navzdory odporu komunistům uděleno druhé nejvyšší vojenské vyznamenání za zásluhy v boji proti nacismu. Ve stejném roce se stal i břevnovským opatem. Po roce 1948 se ještě krátce vrátil do Říma, kde chtěl dokončit fakultu. Vrátil se zanedlouho, protože nehodlal opustit zemi v krizové chvíli a vystitavit svou sedmdesátiletou matku nebezpečí pronásledování.

19. září 1949 byl Jan Anastáz Opasek zatčen příslušníky Státní bezpečnosti a odvezen k vyšetřování do ruzyňské věznice. Od prosince 1949 až do listopadu 1950 trávil čas na samovazbě. V létě 1950 byl donucen vypovídat při procesu s Miladou Horákovou v souvislosti s jedním jejím spolusouzeným. Opasek sám byl poté zařazen do monstrprocesu s biskupem Zelou. Dostal nejvyšší trest ze všech odsouzených – doživotní žalář. Do roku 1960 si ho odpykával ve Valdčích-Kartouzích a v Leopoldově. Byl propuštěn na květnovou amnestii v roce 1960 a živil se dále jako stavební dělník. V letech 1967–68 pracoval jako skladník v grafické sbírce Národní galerie. V roce 1969 odešel do kláštera v Rohru, kde sídlila komunita benediktinských mnichů, po válce vypuzených z Broumova. V roce 1972 spoluzaložil laické katolické sdružení Opus bonum, které kromě vydavatelské činnosti i organizovalo setkávání exilových autorů. V Rohru žil až do roku 1990, kdy se vrátil do Československa a jal se obnovovat benediktinský klášter v Břevnově. V roce 1991 obdržel Opasek Řád TGM II. třídy, tři roky poté i Velké zlaté vyznamenání za zásluhy o Rakouskou republiku. Ke svému tisíciletému výročí založení byl břevnovský klášter v roce 1993 papežem povýšen na arciopatství a Jan Anastáz Opasek byl jmenován arciopatem. Zemřel v klášteře v Rohru 24. srpna 1999.

Ondřej Bratinka

Foto: Michaela Antůšková